

ТИЖДЕНЬ В НЬО ЙОРКУ

Подорожні замітки.

(Продовження.)

Ця фільма нас водить по великих містах СРСР і показує його економічне життя, техніку, побут, мистецтво. На ній бачимо все до крихітки. Забутки радянського пролетаріату й селянства за 10 років є дуже великі, помімо всяких перешкод, які ставляться воногами радянського устрою. Нові величезні фабрики, заводи, копальні, будинки, дороги, містки, все це створили трудящі Рад. Союзу. Ізмово з фільмом по Україні. Перед нашими очима миготять на біло-вимищені хатки на ті овочеві-садки, якіми Україна так пишеться. Американська делегація провела 10-ті роковини Жовтня в Москві. Тут ми бачимо, як радянське суспільство вітає своїх 10 років невпийної праці. Навряд чи може яка буржуазна країна дорівняти своє найбільше свято до того радянського свята, в якому бере участь вся суспільність. Коли ми пригадуємо до якогось американського свята, що звичайно відбувається парадом по вулицях, де бере участь певна частина людей, а решта стоять на хідниках, яких потім записується як учасників, то в радянській столиці широкі вулиці ледво вміщують в собі довші ряди соток тисяч демонстрантів. Треба тільки подивитися на ті фільми на гордість Радсоюзу — Червону армію і тоді можна собі уявити, чому буржуазний світ так гавкає на робітничу державу, а боїться чужинців. Така вишкочена армія може вибити зуби імперіалістичним каютам і така перспектива повладерже їх від інтервенції. Червона армія — це не колишній царський саада, якого стусанами вигналися на вулиці, щоб козирив його благородям, коли святкувалося уродилин якогось царського недоноска.

Коли делегація повертала з Радянського Союзу (вони були з різних країн світа), то в прощальних промовах радянці казали: "Ми просимо нас переказати своєю народом про все, що ви в нас бачили". Це одне з найбільших бажань радянців, про які жмих падлюки так безсовісно брешуть; повернувши з їхньої країни.

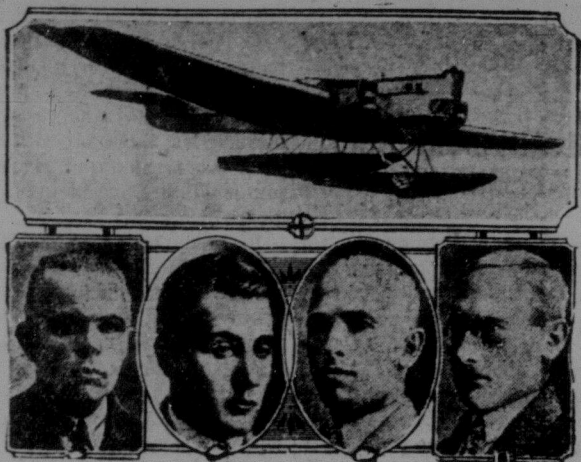
І ця делегація виконала прозьбу радянців, привезла з собою на фільми все, що бачили в Радсоюзі і тепер показує американському робітничтву живі факти, яких не можуть нічим збити найогидніші брехуни.

В тім же театрі після висвітлення фільма "Поїздка до Радянського Союзу" показується зустріч радянських летунів, де тільки вони зостановлялися. Це якби вершок до описаної фільми. Робітничтву ситуація стично вітає червоних посівів в кожній місцевості; їм не дають ступити ногами на землю, їх підхвачують на руки. "Країна Рад" гордо стоїть, підштурмом робітників і собою нагадає їм, що не тільки в буржуазних країнах техніка горює, але й країна робітників та селян пишеться великою технікою, що її розвинули радянські мізки і скували мозолісті руки. Коли радянські летуни прибули до Нью Йорку на Куртис-Філд, то там 15,000 душ чекало на них з неймовірним напруженням. Коли аероплан спустився на землю, то вся

того роздратована, що навіть не пропускала до літунів жінки, які хотіли доручити їм букети квітів. Одна молода жінка використала момент замішання й кинула літанам букет квітів.

Хтось придумав розумний спосіб, щоб показати літанам, що їм забрали на дах генгарі. Недавзі між чотирма червоними літанами став Ліндберг, літун світової слави і дружески стискав їм руки, признаючи за ними рекорд довгого і трудного перелету.

На дворі смеркало, коли чинийшов з кіно-театру. Оглянувся де я і направився в сторону до собору. Пліду тільки в ту "ліру", в якій я вже мюку орієнтуватися. По всім прикметам дійшов до потягу. Людей в потягах така маса, що до

Радянський аероплан "Країна Рад" і його загола: (з ліва на право) П. Болотов, Д. Фуфаєв, С. Шестаков і Б. Стерлігов. Летунці літ пролетали з Москви до Нью Йорку, зоробили 12,500 миль дороги понад двома континентами, Азією і Америкою та понад північною частиною Тихого океану.

маса пустилася до него, не чекаючи, коли спитяться мотори, підставляючи себе на віру смерті під гострі пропелери, які ще не припинили свого руху. Пілоти зрозуміли жахливу ситуацію і спиртно повернули широчезні крила в бік, з тим часом позиція вилася від колючати свій обов'язок, здержуючи юрбу від натиску на аероплан. Пораненими, що вимагали медичної допомоги, оказалось три особи. Коли я читав в газеті (ньюйоркській) другого дня після прилету летунів, як підготувалася поліція до "гендлінг рошен кравд", коли прилетять летуни і якою безпомічною вона стала, коли "Країна Рад" прилетіла, то просто смішно ставало.

Всі хотіли бачити червоних посівів і їм байдужно, що може катастрофа статися. Матові вітає окликами, махає прапорами, хвилюється. Поліція на моториках їздить майже по ногах передніх рядів й стримує юрбу. Були напади на поліцію. Поліція була до

Викриття контрреволюційної організації на Радянській Україні

ЗАЯВА ГОЛОВИ ДЕРЖАВНОГО ПОЛІТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ УСРР.

Органи ДПУ (Політичне Державне Управління) УСРР викрили й ліквідували контрреволюційну організацію, що звала себе "Спілкою Визволення України" й ставила собі за мету відновити капіталістичний лад, повернути поміщиків та поневолити робітників і селян України.

Найвидатніші організатори "Спілки Визволення України" за роки громадянської війни брали активну участь у боротьбі з радянською владою, тримаючи зв'язок із отаманами різних банд та підпільними куркульськими повстанськими організаціями (отаман Зелений, Ангел, Лозовик, Гаєвий та інші).

На чолі організації стояли колишній міністр, керівник буржуазної "Української Парті Соціалістів - Федералістів", член Всеукраїнської Академії Наук С. О. Ефремов; колишній прем'єр-міністр петлюрівського уряду "Української Народної Республіки" й теперішній керівник автокефальної церкви — В. М. Чехівський; колишній міністр закордонних справ УНР — А. В. Ніковський; колишній видатний діяч УС-ДП, професор Київського ІНО, науковий співробітник ВУАН — О. Ю. Гермайзе; колишній видатний діяч буржуазної партії УПСР — В. Ф. Дурдуківський та інші.

Організація мала найцінніший зв'язок із петлюрівським центром, що перебуває на службі в польських поміщиків та капіталістів і зве себе "Українським УНР". Водночас організація додержувала щільного зв'язку з деякими представниками закордонних буржуазних держав на Україні.

Зарештовані керівники й члени цієї організації самі в своїх свідченнях ствердили не якраз мені хватило їх до того часу, поки він поверну до дому. Він почав викладати якісь книжечки у формі чеків і ми почали зводити рахунки. На кожний чек імя, адреса і гроші. Нарухував у таких імені поверх дві сотні, а грошей в доларах далеко більше. Це видана ним юнійна допомога страйкерам за день.

(Далі буде.)

К. Андріусевич.

КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(Із статті київської Пролетарської Правди.)

Член Всеукраїнської Академії Наук Ефремов, науковий співробітник Академії Гермайзе, завідувач радянської школи Дурдуківський — усі ці люди, що працювали в радянських установах, стояли на чолі контрреволюційної організації. Вони скористалися з того колюсального процесу втягання української інтелігенції в радянське будівництво, з величезного зламу, що наприкінці громадянської війни стався серед широких кол української інтелігенції, велика частина якої була захоплена свого часу націоналістичним буржуазним рухом, — щоб і собі придбати довір'я, щоб і собі удавати лояльних радянських громадян, а дехто маскували себе провокаційно особливою "прихильністю" до радянської системи, і все це для того, щоб замітати сліди своєї шпигунської й контрреволюційної роботи.

Ці панове утворили "Спілку Визволення України". Кого ж і що мали вони визволити? Досить сказати, що ці добродії були зв'язані з надто заплямованими, гідкої пам'яті, куркульськими бандами отаманів Зеленого, Ангела, Лозовика, Гаєвого; досить того, що ці панове були зв'язані одночасно і з петлюрівським центром, і з чужоземними імперіалістичними державами, — щоб зрозуміти весь зміст їхніх "визволенських" ідей. Справді, що можна сказати про "визволенців" прагнення такої знаменитої компанії, в якій об'єднується "марксист" Гермайзе, кадет Ефремов і Ніковський та автокефальний піп Чехівський? Але ж чому не можна промишляти заради контрреволюції "марксизмом", коли дозволяють собі, як справжні провокатори, рекламувати себе "прихильниками" радянської системи? Справді ж ця організація, крім того, що вона є виключно своїми контрреволюційними, реакційними цілями, виключна ще й провокаторським спрямованим своєю роботи. "Шановні" вчені й інтелігенти різних гатунків, нашірамі змінення соціалістичної України, як складової частини СРСР, зокрема в нашірамі поглиблення українського національно-культурного будівництва.

Ці маси підтримували й підтримуватимуть далі все ті зами, виключна ще й провокаторським спрямованим своєю роботи. "Шановні" вчені й інтелігенти різних гатунків, нашірамі змінення соціалістичної України, як складової частини СРСР, зокрема в нашірамі поглиблення українського національно-культурного будівництва.

Не забувайте про пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей".

М. КОЦЮБІНСЬКИЙ

ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ

(Продовження.)

Івана коріло їй розказати, як його кликала у полонині лісна, прибравши голос Марічки, але він обминав тоту згадку. Свідомість його двоїлася. Чув, що коло нього Марічка, і знав, що Марічки нема на світі, що це хтось інший веде його у безвість, у несе, щоб там загубити. А проте, йому дуже було, він шов за її слідом, за її щибетеним дівочим, не боячись нічого, легким і щасливим, яким був колись.

Всі його клопоти і турботи, страх смерті, Палагна і ворожий мольфар — все кудись щезло, все одлетіло, наче ніколи нічого такого не було. Безжурна молодість і радість знову водили його по цих безлюдних верхах, таких мертвих й самотніх, що навіть лісовий шепіт не міг би вдержатися там та спливав у долину шумом потоків.

А я тебе все виглядала та й все чекала, коли з полонини повернеш. Не їла, не спала, співачки розгубила, світ мені зів'яв... Поки ми ся та й любляли, сухі дуби цвіли, а як ми ся розлучили, сиренки пов'яли...

Не кажи так, Марічко, не кажи, любко... Тепер ми вже разом та й довіку укупі будемо... Довіку? ха-ха...

Іван задригнувся і став. Сухий завоєний

сміх різнув його по серці. Неймовірно озирнувся на неї.

— Смієшся, Марічко? — Що ти, Іванку! Я не смілася. То тобі вчулось. Ти вже пристав? Тобі трудно йти? Ходім ще трошки. Ходімо!..

Вона благала — і він пішов далі, міцно притиснувшись плечем до плеча, з одним бажанням — їти так, щоб не лишитись позади і не побачити, що у Марічки, замість одяжі, замість спини... Е, що там... не хотів думати.

Ліс все густішав. Прілий дух гнилих пнів, запах кладовища лісного йшов на них з пущі, де трухлялі мертві смереки та гніздилися погані гриби — гадир і голубінка. Великі каміння холодили під слизьким мохом, голі корені смерек запітали стежки, вкриті верствою сухої гнилі.

Вони йшли далі і далі, забиралися в холодний і несприятливий гліб верховинних лісів. Прийшли на полянку. Тут було трохи ясніше, смереки наче замкнули поза собою чорність глибокої ночі.

Враз Марічка задригнулася і стала. Витягла шию і наслухала. Іван помітив, як тривога слизнула по обличчю у неї, звела її брови. Що сталося? Але Марічка нєстерпиче сплинула його питання, поклати палець на губи на знак мовчання і раптом зникла. Все це сталося так несподівано й чудно, що Іван не встиг спам'ятатися.

Чого вона налякалась, куди й чого втікла? Він постояв трохи на місці, сподівуючись, що Марічка надійде зараз, але коли її довго не

було, він сів на пенек і обдивився.

— Марічко!..

М'яке запинало смерекового гілля коштувало той поклик, і знов було тихо.

Іван стривожився. Хотів шукати Марічку, але не знав, в який бік їти, бо не помітив, куди вона зникла. Ше готова десь заблудитись у лісі, або зівратись у прірву. Чи не поклати ватру? Побачити вогонь і буде знати, куди вернутись.

Іван накидав сухих галузок і підпалив. Вогонь потріщав трохи під сподом і вигнав дим. А коли дим замстався над вогнем, замстали тіні кострубатих смерек і залюнднали полянку.

Іван сів на пенек і обдивився. Полина була закидана вся трухлякими пнями, колочочою гострих вершків, між якими велась дика малина. Спідні галузки смерек, тонкі й посохлі, звисали додолу, як руда борода.

Сум знову обняв Івана. Він знову був сам. Марічка не йшла. Закруив люльку і вдивався в вогонь, щоб чимнебудь скоротити чекання. Мусіла ж врешті прийти Марічка. Йому навіть здавалось, що він чує її ходу і тріск під ногами гіллячок. О! врешті вона... Хотів встати і піти їй назустріч, але не встиг.

Сухі гіллячки розсунулись тихо, і з ліса вийшов якийсь чоловік.

Він був без одяжі. М'яке темне волосся покривало все його тіло, оточало круглі і добрі очі, заклинилося на бороді і звисало на грудях. Він склав на великий живіт зарослі воюною руки і підійшов до Івана.

Тоді Іван зразу його пізнав. Це був веселий Чугайстр, добрий лісовий дух, що боронить людей од няюку. Він був смертю для них: зловити і роздере.

Чугайстр добродушно всміхнувся, кінчив лукаво оком і поспитав Івана:

— Куди побігла? — Хто? — Нивка.

— Це він про Марічку, — з лямом подумав Іван, серце сильно закатало йому в грудях: "ось чого і вона зникла!"

— Не знаю... Не видів, байдужно обзивався Іван і запросив Чугайстра:

— Сідайте.

Чугайстр сів на пенек, обтрусився з сухого листу і простяг до вогню ноги.

Обоє мовчали. Лісовий чоловік трівсь коло ватри та розтирав собі круглий живіт, а Іван думав уперто, яким би чином довше затримати Чугайстра, щоб Марічка якнайдалі встигла втекти.

Але Чугайстр сам допоміг. Підморгнув до Івана лукавим оком і обізвася:

— Може б ти трошки пішов зо мною у танець?

— А чому б ні? — радо піднявся Іван.

Докинув у ватру смерічка, погасив на постолі, обсмакав сорочку на собі і став до танцю.

Чугайстр поклав волохаті руки на боки і вже хитався.

(Далі буде.)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІДАЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий діловий фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючої фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить для рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повинні часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису зокрема, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd.

Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.